

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163 / 2015)

"A preservación e mellora da saúde de todos convértese no obxectivo principal que ha de guiar a actuación de todas as Administracións públicas, e todas as actividades quedarán supeditadas á protección dese ben superior que é a saúde". Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e atendendo tamén a outras posibles enfermidades que poidan padecer os nosos alumnos/as, tanto a metodoloxía (presencial, semipresencial e telemática) como a avaliación (presencial, semipresencial e telemática) poderá verse afectada en función da situación sanitaria que vivamos polo que o alumno/a deberá atender as modificación aquí introducidas.

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL										
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN						ITINERARIO		VIOLONCHELO	
CARÁCTER	OBRIGATORIA						TIPO DE CLASE		COLECTIVA	
DEPARTAMENTO	CORDA FRETADA						XEFE/A DE DPTO.		DIEGO SEGADE	
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA				
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1 H
ECTS/CUAD.							3		Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS						EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA	
	Héctor Eulogio Santos						hectorsantosconde@gmail.com		Luns de 12'00h a 13'00h	

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Preparación para a práctica docente. Desenrolo da capacidade de transmisión dos coñecementos adquiridos. Estudo das estratexias e recursos didácticos necesarios para a docencia.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os adquiridos nas diferentes disciplinas da especialidade
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	A disciplina ten relación directa con disciplinas propias de interpretación (instrumento, repertorio con pianista acompañante, música de cámara e orquestra). A pedagogía e didáctica instrumental debe capacitar ao alumno/a para o seu futuro como docente, conseguindo transmitir as técnicas instrumentais adquiridas, así como as características do repertorio e estilo de interpretación.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T4, T8, T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X5, X10, X19, X24, X25, X26
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EI6
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015	

3. OBXECTIVOS	
DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Fomentar no alumno a interese pola ensinanza do seu propio instrumento	T1, T2, T3, T8, T15, X10, X19, X24, X25, X26, EI6
Coñecer as metodoloxías existentes para a ensinanza do instrumento	T1, T2, T4, X19, X24, X25, EI6
Coñecer o material didáctico adecuado para os diferentes niveis de ensinanza do instrumento	T1, T2, T4, T15, X5, X19, X24, X25, X26, EI6
Coñecer a lexislación vixente a nivel autonómico referente ás ensinanzas de música, co fin de aplicala na elaboración de programacións didácticas nos diferentes niveis de ensinanza	T1, T2, T3, T4, T8, T15, X5, X10, X19, X24, X25, X26, EI6
Desenrolar estratexias de ensinanza, amosando a capacidade de análise, e aportando solucións distintas segundo os problemas de cada alumno/a.	T1, T3, T8, T15, X10, X19, X26, EI6

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
Tema 1: A Música na Normativa estatal e autonómica.	1.1-Coñecemento das leis actuais que rixen os conservatorios profesionais e superiores. 1.2-Familiarización cos Boletíns Oficiais do Estado e Diarios Oficiais de Galicia. Coñecemento das diferentes circulares referentes a temas pedagóxicos, avaliacións,... 1.3-Coñecemento dos planes de estudos dos conservatorios profesionais e superiores.	2
Tema 2: Bibliografía especializada.	2.1- Información sobre as publicacións existentes sobre a técnica e didáctica do instrumento. 2.2- Coñecemento do repertorio da ensinanza do instrumento, tanto de obras coma estudos/métodos e exercicios técnicos. 2.3-Familiarización cos recursos didácticos: partituras, medios audiovisuais e ferramentas online. 2.4- Criterios para a selección do material e o seu emprego no aula.	3
Tema 3: As diferentes escolas da ensinanza do violoncelo	Aproximación ás diferentes escolas do instrumento dende un punto de vista pedagóxico.	2
Tema 4: A ensinanza da técnica	Mecanismos para a ensinanza da técnica do instrumento.	8
Tema 5: Estratexias de ensinanza/aprendizaxe. As TIC e os seus beneficios no estudo.	6.1- Aproveitamento das TIC como ferramenta educativa. 6.2- Estratexias pedagóxicas.	1
TOTAL SESIÓNS:		16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e atendendo tamén a outras posibles enfermidades que poidan padecer os nosos alumnos/as, a metodoloxía a empregar estará dividida en tres opcións:

- Docencia presencial:** na aula do centro na hora asignada.
- Docencia semipresencial:** este tipo de docencia realizarase cando o alumno/a, se as condicións de saúde o permiten, teña que pasar un período determinado recluído no seu domicilio ben por mor dunha cuarentena ou por unha afección debidamente xustificada. As clases realizaranse mediante plataformas online tipo SKYPE, ZOOM ou WEBEX e poderase pedir material adicional como vídeos ou traballos escritos se a calidade da docencia telemática non é óptima. Esta modalidade semipresencial tamén pode ocorrer cos docentes xa que no caso de que teñan que pasar unha cuarentena substituirán as clases presenciais por clases telemáticas aínda que se durante a cuarentena o docente recibe a baixa médica entón as clases serán anuladas.
- Docencia telemática:** no caso de que se produza un confinamento total o alumno/a recibirá a súa docencia totalmente online no seu horario habitual para que non se produza ningún prexuízo de horario con respecto a outras materias. As clases realizaranse mediante plataformas online tipo SKYPE, ZOOM, WEBEX e poderase pedir material a maiores de vídeos ou traballos escritos se a calidade da docencia online non é óptima.

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e en prevision doutras enfermidades que poden interferir nas docencia dos alumnos/as, as clases poderán ser de dous tipos: <ul style="list-style-type: none"> • Presenciais na hora asignada á materia. • Telemáticas na hora asignada a materia 			
Exposición	12	0	12
Lectura guiada e comentario de fontes	3	31	34
Pescuda de información	0	30	30
Prácticas de profesorado na aula	8	0	8
Exposición polo alumno e debate dun tema dos tratados ao longo do cuadrimestre	1	5	6
TOTAL HORAS:			90

Os contidos da programación adecuaranse ao número de sesións que poiderá ter o alumnado no cuadrimestre polas particularidades do calendario escolar, agás aquelas que teñan que ver coa non asistencia sen xustificación do alumno.

6. AVALIACIÓN NO CENTRO DE ESTUDOS

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia, grao de preparación das clases e asimilación dos contidos tratados.	Valorarase a asistencia e participación. Acadar as competencias avaliadas.	T1, T2, T3, X5, X19, X25	40 %
Preparación, mediante un traballo escrito, e impartición dunha clase	Avaliaranse a calidade, orixinalidade, riqueza léxica e ortografía do traballo escrito e as habilidades orais no caso da impartición da clase.	T8	60 %

práctica sobre algún aspecto da técnica do violoncello	Acadar as competencias avaliadas.		
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Preparación, mediante un traballo escrito, e impartición dunha clase práctica sobre algún aspecto da técnica do violoncello	Avaliaranse a calidade, orixinalidade, riqueza léxica e ortografía do traballo escrito e as habilidades orais no caso da impartición da clase. Acadar as competencias avaliadas.	T1, T2, T3, T8, X5, X19, X25,	100 %
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) *(Alumnos que superen as 4 faltas por cuadrimestre, establecidas no centro, aprobadas en consello escolar)			
Preparación, mediante un traballo escrito, e impartición dunha clase práctica sobre algún aspecto da técnica do violoncello	Avaliaranse a calidade, orixinalidade, riqueza léxica e ortografía do traballo escrito e as habilidades orais no caso da impartición da clase. Acadar as competencias avaliadas.	T1, T2, T3, T8, X5, X19, X25,	100 %
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Preparación, mediante un traballo escrito, e impartición dunha clase práctica sobre algún aspecto da técnica do violoncello	Avaliaranse a calidade, orixinalidade, riqueza léxica e ortografía do traballo escrito e as habilidades orais no caso da impartición da clase. Acadar as competencias avaliadas.	T1, T2, T3, T8, X5, X19, X25,	100 %

6A. AVALIACIÓN SEMIPRESENCIAL E TELEMÁTICA			
<p>A continuación explicaremos os procedementos de avaliación para a modalidade semipresencial e telemática: Se durante o período de avaliación o alumno/a está realizando un período de cuarentena polo Covid, por outra doenza xustificada, ou debido a un confinamento total a súa avaliación realizarase de forma telemática, mediante plataformas online tipo SKYPE, ZOOM ou WEBEX e no caso de que a calidade non sea a óptima entón o alumno/a terá que realizar unha gravación en streaming e entregar un traballo escrito. Para evitar que haxa unha manipulación no arquivo de vídeo, daráselle unha palabra chave antes de comezar a gravación. Desta maneira, asegurámonos que a gravación está feita no momento e non sufrirá modificación. Se por algunha razón o alumno/a tense que desprazar para dispoñer dunha boa conexión, permitiráselle un máximo de dúas horas para recibir o arquivo. Esta excepción deberá estar absolutamente xustificada.</p>			
6A.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6A.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia, grao de preparación das clases e asimilación dos contidos tratados.	Valorarase a asistencia e participación. Acadar as competencias avaliadas.	T1, T2, T3, X5, X19, X25	40 %
Preparación, mediante un traballo escrito, e impartición dunha clase práctica sobre algún aspecto da técnica do violoncello a través dun vídeo ou gravación en streaming	Avaliaranse a calidade, orixinalidade, riqueza léxica e ortografía do traballo escrito e as habilidades orais no caso da impartición da clase. Acadar as competencias avaliadas.	T8	60 %
6A.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Preparación, mediante un traballo escrito, e impartición dunha clase práctica sobre algún aspecto da técnica do violoncello a través dun vídeo ou gravación en streaming	Avaliaranse a calidade, orixinalidade, riqueza léxica e ortografía do traballo escrito e as habilidades orais no caso da impartición da clase. Acadar as competencias avaliadas.	T1, T2, T3, T8, X5, X19, X25,	100 %
6A.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) *(Alumnos que superen as 4 faltas por cuadrimestre, establecidas no centro, aprobadas en consello escolar)			
Preparación, mediante un traballo escrito, e impartición dunha clase práctica sobre algún aspecto da técnica do violoncello a través dun vídeo ou gravación en streaming	Avaliaranse a calidade, orixinalidade, riqueza léxica e ortografía do traballo escrito e as habilidades orais no caso da impartición da clase. Acadar as competencias avaliadas.	T1, T2, T3, T8, X5, X19, X25,	100 %
6A.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Preparación, mediante un traballo escrito, e impartición dunha clase práctica sobre algún aspecto da técnica do violoncello a través dun vídeo ou gravación en streaming	Avaliaranse a calidade, orixinalidade, riqueza léxica e ortografía do traballo escrito e as habilidades orais no caso da impartición da clase. Acadar as competencias avaliadas.	T1, T2, T3, T8, X5, X19, X25,	100 %

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA

7. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

PLEETH, W. (1982). *Cello*. Londres, Kahn & Averill

MANTEL, G. (1995). *Cello Technique. Principles and forms of movement*. Bloomington, Indiana University Press

LANDRISCINI, C. (2015). *Aportaciones de David Popper en la enseñanza del violonchelo*. A Coruña, UDC

ETXEPARE, I. (2011). *Pedagogía del violonchelo*. Barcelona, Boileau

ARIZCUREN, E. (1985). *Técnica del violoncello. Principios básicos*. Madrid, Ministerio de Educación y Ciencia

BOUFIL, P., BURGOS, C. Y MULLER, P. (1995). *10 ans avec le violoncelle*. Paris, Institut de pédagogie musicale et choreographique

COCSET, B., GABARD, P., TREMOULET, J. Y VERBE, T. (2003). *Le violoncelle, 10 ans avec*. Paris, Département de pédagogie et documentation, Cité de la musique

STOWEL, ED. (1999). *The Cambridge companion to the cello*. Cambridge, Cambridge University Press

Literatura didáctica da ensinanza do violoncelo